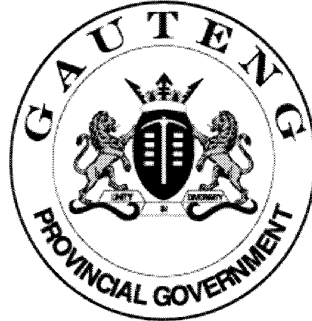

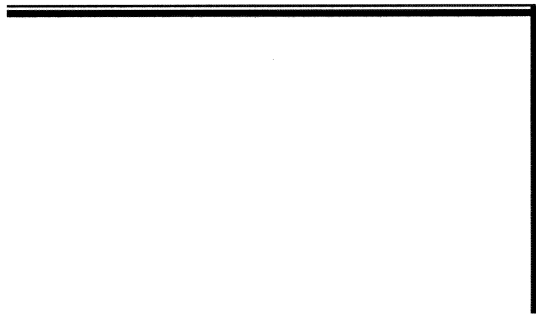
**SENIOR CERTIFICATE
EXAMINATION
SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN**

**OCTOBER / NOVEMBER
OKTOBER / NOVEMBER**

2004

HEBREW

131-1 / 0

9 pages

HEBREW HG

131 1 0

HG

**COPYRIGHT RESERVED / KOPIEREG VOORBEHOU
APPROVED BY UMALUSI / GOEDGEKEUR DEUR UMALUSI**

GAUTENG DEPARTMENT OF EDUCATION
SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION

HEBREW HG
(First Paper)

TIME: 3 hours

MARKS: 200

PLEASE READ THE INSTRUCTIONS CAREFULLY

1. This paper consists of 9 pages. Please check that your question paper is complete.

שימו לב:

1. מותר לענות באותיות דפוס או באותיות כתב, אך יש לשים לב לכתיבה ברורה.
2. אין צורך לנקד אלא אם כן נדרשתם במיוחד.
3. שגיאות במבנה משפט, באוצר המילים ובתוכן משפיעות על הציון.
4. ענו על השאלות בעברית אלא אם כן נדרשתם אחרת.
5. קיראו בעיון את השאלות ואת ההוראות וענו רק על המבוקש.

לשון**א. כתבו חיבור על אחד מן הנושאים הבאים. (כ- 250 מילים)**

1. "קשה להיות אדם טוב בעולם המודרני. זהו עולם שבו כל אחד חושב רק על עצמו". האם אתם מסכימים? הסבירו את דעתכם.
2. חופש הדיבור. (freedom of expression)
האם לדעתכם: מותר לכל אדם לומר כל מה שעולה על דעתו? או שיש דברים שאסור לומר בקול רם לאנשים אחרים. הסבירו דעתכם בעזרת דוגמאות.
3. "אומר לי מי חברך ואומר לך מי אתה". כתבו על החשיבות של בחירת חברים טובים.
4. סביב שולחן הסדר. תארו את ליל-הסדר בביתכם או בבית חבריכם.
5. יש אנשים שאומרים ש"הפלב הוא החבר הנאמן (loyal) של האדם".
הסבירו את חשיבות בעלי החיים לבני-האדם. כתבו על חשיבות כל מיני בעלי-חיים ולא רק כלבים.

[50 נק']

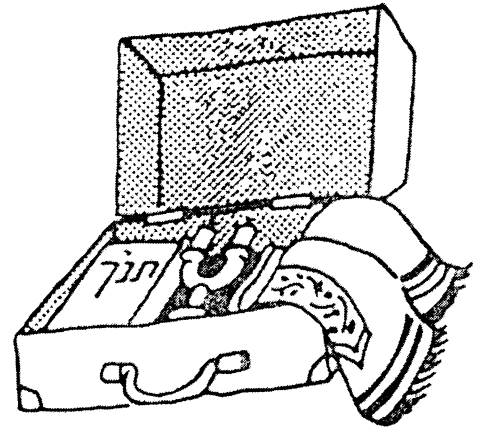
ב. כתבו מכתב על אחד מן הנושאים הבאים. (כ- 120 מילים)

1. כתבו מכתב תלונה למנהל מסעדה על השירות הגרוע במסעדה שלו.
2. כתבו מכתב למנהל תיאטרון, בו אתם מבקשים לקבל עבודה כשחקנים.
3. כתבו מכתב תודה לדודים על שאירחו אתכם בביתם.

[20 נק']

ג. התבוננו בתמונה הבאה ופתבו: (כ- 50 מילים)

מה רצה הצייר לספר לנו?

[5 נק']

ד. קראו את המאמר הבא וענו על השאלות אחריו:

לקרוא ספרות זאת "עבודה ששכרה בצידה" (an effort that has its reward) כי לקרוא סיפור טוב לוקח הרבה זמן, אבל ההנאה היא רבה. הסופרים הטובים מציגים לנו (present to us) מצבים מעניינים ולפעמים הם לא אומרים לנו מה עבר על דמויות הגיבורים, מה הם חשבו וכד' ואת זה אנחנו צריכים לנסות ולהבין לבד. זאת עבודה. כי אנחנו צריכים לחשוב. אבל זאת גם הנאה, כי כל אחד מאיתנו יכול לבחור באפשרות שונה (different possibility).

מעניין לדבר על ספר טוב עם אנשים חכמים, כי אנחנו לומדים על נקודות-מבט ורעיונות שאף פעם לא חשבנו עליהם קודם כי כל אחד מבין את הסיפור לפי החיים שלו בעצמו.

סיפורים גם מלמדים אותנו על חיים של אנשים שאף פעם לא היינו יכולים לפגוש אנשים מארצות רחוקות, או אנשים שאינם חיים כמונו. זה מלמד אותנו להבין איך האנשים ה"אחרים" האלה חיים, מה הם מרגישים, על מה הם חולמים וכך אנחנו יכולים להבין אותם ולהזדהות איתם.

לכן לקרוא זאת הנאה. אבל זאת גם עבודה קשה כי צריך להכיר את האותיות, צריך להבין את המילים, וצריך לחשוב. והרבה אנשים אינם מלומדים או אינם רוצים לחשוב. קשה להאמין שבימינו יש הרבה אנשים שאינם יודעים לקרוא, או שהידע שלהם הוא מינימלי, כלומר הם יודעים לקרוא רק דברים פשוטים כמו: מכתבים קצרים, הודעות או איך למלא טופס בפנק וכד' וגם להרבה אנשים אין סבלנות לקרוא סיפור שלם.

זה מסביר למה הרבה יותר אנשים רואים סרטים וטלוויזיה. האנשים שעושים סרטים חושבים בשבילנו, מחליטים בשבילנו מה נכון ומה לא נכון ומראים את זה בדרך פשוטה. הבעיה היא רק: אם נפסיק לקרוא ורק נראה סרטים - האם אנחנו נדע לחשוב? או שתמיד אחרים יאמרו לנו מה לחשוב?

שאלות:

1. למה לקרוא ספרות זאת "עבודה"? [2]
2. מה לדעתכם אפשר ללמוד מספרים? [3]
3. עם מי לפי דעתכם כדאי לדבר על ספרים שקראנו ולמה? [2]
4. מי, לפי המאמר, הם אנשים "אחרים" הביאו דוגמאות. [2]
5. מה לפי דעתכם, ההבדל בין קריאת ספרות לבין קריאת מכתבים-קצרים או הודעות? [3]
6. תארו לפי המאמר את תהליך לימוד הקריאה (reading process). [1]

7. האם קראתם ספר אוטוביוגרפיה (סיפור חיים) של מישהו חשוב? ספרו מה אפשר ללמוד מספר כזה? [2]
8. הסבירו מדוע הרבה יותר קל לראות סרטים מאשר לקרוא ספרים. כתבו פסקה אחת והסבירו רעיון אחד באופן מלא (כ-50 מילים). [5]

[20 נק']

ה. כתבו את שמות בעלי המקצועות הבאים, גם בזכר וגם בנקבה:

1. מי מגיש לנו במסעדה –
2. מי מופיע על הבמה בתיאטרון –
3. מי עוזר לנו כאשר אנחנו חולים –
4. מי עובד בפנק –
5. מי עובד בסופרמרקט -

[5 נק']

ו. כתבו שיחה קצרה (כ-50 מילים):

1. בין שוטר לנהג. הנהג יכול להיות נהג של מכונית פרטית, נהג של אוטובוס או נהג מובנית.

[5 נק']

ז. תרגמו לאנגלית את הקטע הבא:

רוב האנשים בעולם נולדים, חיים ומתים בְּרִדְיוֹס של קילומטרים אחדים.
השורשים של כל אדם הם: במקום שהוא נולד, במקום שָׁשָׁם בֵּיתוֹ, ובמקום שָׁשָׁם קִיבְּרוּ.
שׁוֹרְשֵׁינוּ קשורים גם למקום שָׁשָׁם גידלו אותנו הורֵינוּ, (שהיו הדור הקודם), וְלִמְקוֹם
שָׁשָׁם ילְדֵינוּ חיים עם משפחתם הַצְעִירָה (כי הם הדור הבא).
בדרך כלל במשך שמונה עֶשְׂרֵה השנים הראשונות מֵתְרַכְזִים חֵינּוּ סביב בתי-ספר, והבית.
במשך עשרים וחמש השנים הבאות רוב האנשים גרים על-יד מקום-עבודתם; ורק
כשאנחנו אנשים מבוגרים, ומצליחים, אנחנו עוברים לגור במקום שמוצא-חן בעינינו.
אבי נולד בתל-אביב ולמרות שבמשך חֵייו הארוכים הוא נדד בכל קצוות העולם, הוא ביקש
שְׁבִמּוֹתוֹ נעזור לו לחזור למקורותיו. ובאמת, עם מותו הִבֵּא אֲרוֹנוֹ בְּמִיָּחַד לארץ-ישראל,
והוא נקבר בעיר מולדתו.

[20 נק']

ח. תרגמו לעברית את הקטע הבא:

In the book of Psalms we read that: "wine makes glad the heart of man".

In Biblical time wine was a symbol of joy and therefore people said the Kiddush over wine on Friday night – to show that Shabbat is a joyous day.

The Kiddush is a ritual (פּוֹלְחָן, מִיָּנְהֵג) for home, but during the Middle Ages Jewish people started to recite the Kiddush also in the synagogue.

This custom started because the Synagogue in those days was used as an inn, where Jewish travellers, who were passing through the town at

Shabbat time, slept. Therefore the synagogue was their home for Shabbat. To give them the feeling of a home, many congregations began to say the Kiddush at the synagogue during the evening services. After many years, it became, a regular ritual for the Shabbat and for Yom-Tov eves.

[15 נק']

ט. תרגמו לעברית את המשפטים הבא:

1. When I was 18 I learnt to drive. [2]
2. In 1994 South Africa became a democracy. [2]
3. On the first day at work I didn't know what to do. [2]
4. Seven boys and twenty-one girls from our school study isiXhosa. [2]
5. I had to count to 100. [2]

[10 נק']

ספרות

י. ענו על שתיים מתוך השאלות הבאות (כ-200 מילים)

1. מיהו לדעתכם גיבור הסיפור "מושיוף ובנו"?

ספרו על יחסי-הכוחות (power struggle) ביניהם, ומה הם מסמלים. בחרו שם חדש לסיפור והסבירו מדוע בחרתם בשם החדש.

או

2. ספרו בקצרה את הסיפור "הצדיק הכפרי" והסבירו אילו עקרונות חסידיים מסמל

הילד.

או

3. מהו פרוש המושג 'יד ושם' בסיפור "יד ושם". האם לדעתכם ילזים שנולדים

בימינו צריכים לקבל שמות כדי לשמש כ"יד" לקורבנות השואה?

הסבירו דעתכם והשוו- לדעות של שלושת הדורות בסיפור.

[2 X 15 = 30]

יא. ענו על כל השאלות הבאות

1. בסיפור "שלוש מתנות": מהן שלוש המתנות ומה מייצגת כל מתנה? [6]

2. בשני סיפורים שלמדתם ("יד ושם" ו"מושיף ובנו") יש פער דורות. אבל

הבעיות בכל סיפור הן שונות. ספרו בקצרה מהו העימות (confrontation)

העיקרי בין הדורות בכל סיפור. [6]

3. אם לבית הכנסת אשר בו אתם מתפללים היה נכנס אדם ושורק, מה היה קורה?

השוו למה שקרה בסיפור ה"צדיק הכפרי". הסבירו בקצרה. [4]

4. פִּתְבוּ איזה סיפור אהבתם ביותר, והסבירו מדוע. [4]

[20 נק']

[Total marks: 200]